

Det er herefter justitsministeriets hensigt at lade yderligere besvarelse af de stillede spørgsmål afvente resultatet af høringen. For så vidt angår spørgsmål 37, finder ministeriet dog anledning til at bemærke følgende:

Efter grundlovens § 71, stk. 3, skal enhver, der anholdes, inden 24 timer stilles for en dommer, der afgør, om den pågældende skal løslades, evt. mod sikkerhedsstillelse, eller fængsles. Afgørelsen skal træffes snarest muligt og senest inden 3 dage.

Grundloven definerer ikke nærmere indholdet af udtrykkene »anholdelse« og »fængsling«, men må antages at bygge på de almindelige strafferetsplejemæssige begreber herom. Det bemærkes i denne forbindelse, at udtrykket »opretholdt anholdelse« ikke anvendes i grundloven, og at der i retsplejeloven hermed alene sigtes til tilfælde, hvor dommeren udskyder (i indtil 3×24 timer) beslutningen om løsladelse eller fængsling.

Grundloven indeholder heller ikke nogen angivelse af, hvilke omstændigheder der kan begrunde fængsling, og lovgivningsmagten er derfor frit stillet med hensyn til at fastlægge disse, alene med den begrænsning, at der ikke kan hjemles adgang til fængsling efter et frit skøn. Dette følger af kravet om, at fængsling skal besluttes ved en retskendelse. Den grundlovsmæssige betydning af, om en frihedsberøvelse betegnes som en anholdelse eller en fængsling, ligger derfor ikke i indgrebets begrundelse, men alene i det forhold, at grundloven foreskriver visse retssikkerhedsgarantier af processuel karakter i relation til beslutninger om fængsling, som ikke gælder for anholdelser.

Disse retssikkerhedsgarantier kan sammenfattes på følgende måde:

- a. Fængsling kan kun besluttes af en dommer (grundlovens § 71, stk. 3).
- b. Der gælder en særlig begrundelsespligt for fængslingskendelser (grundlovens § 71,

stk. 3).

- c. Fængslingskendelser kan af vedkommende straks særskilt indbringes for højere ret (grundlovens § 71, stk. 4).
- d. Varetægtsfængsel kan ikke anvendes for forseelser, som kun kan medføre straf af bøde eller hæfte (grundlovens § 71, stk. 5).

At bestemmelsen i grundlovens § 71, stk. 3, fastsætter tidsfrister med hensyn til varigheden af anholdelser, må utvivlsomt ses på baggrund af, at de nævnte processuelle retssikkerhedsgarantier efter grundloven er begrænset til beslutninger om fængsling.

Det fremsatte ændringsforslag til retsplejelovens § 762, stk. 1, indebærer, at der hjemles adgang til at fængsle en sigtet, der er pågrebet under udførelse af lovovertrædelsen eller umiddelbart herefter, såfremt sagens omstændigheder giver grundlag for mistanke om, at han har begået andre tilsvarende lovovertrædelser. Der er med andre ord tale om indførelse af en egentlig fængslingsgrund, der naturligvis kun kan anvendes under iagttagelse af de nævnte processuelle krav i grundloven med hensyn til varetægtsfængsling. Den i spørgsmål 37 citerede udtalelse fra strafferechtsplejeudvalgets betænkning om anholdelse og fængsling (nr. 728/1974, side 28) må da utvivlsomt også navnlig ses på baggrund af, at den foreslåede fængslingsgrund – i modsætning til, hvad der gælder andre fængslingsgrunde – er gjort tidsbegrænset. Dette er imidlertid alene udtryk for en videregående beskyttelse af sigtede, end bestemmelsen i grundlovens § 71 nødvendiggør, idet grundloven ikke indeholder regler om fængslings varighed.

Efter justitsministeriets opfattelse er der på baggrund af det anførte ikke holdepunkter for at antage, at den foreslåede bestemmelse skulle have karakter af en grundlovsstridig omgåelse af bestemmelsen i grundlovens § 71, stk. 3, om anholdelsers varighed.